

TORONTÁL

POLITIKAI ES TÁRSADALMI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt.
Élőre	6 "
Negyedévre	3 "
Égy hóra	1 "
Egyes száma 4 kr.	

Kiadóhivatal:

Pl.itz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszám-
lamlások intézendők.

Szerkesztőségi iroda:
Nagy-Becskerek.
Zápolya-utca 1-ső szám

hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételével.

A torontáli jegyzők javadalmazásához.

Nagybecskerek, márczius 1.

Nemcsak Torontálvármegyében, hanem más megyében is tért foglal az az igen helyes meggyőződés, hogy a jegyzői fizetéseknek részint az egyöntetlenség, részint a jegyzői fizetéseknek készpénzben történendő és a természetmennyek és ingatlanok hasznélvezete által kiegészítendő javadalmazások biztosabb áttekintése céljából és az ilyen állásokra reflektálónak könnyebb és biztosabb felszámítása miatt a fizetés minden községben, a hol jegyzői állások vannak, készpénzben történjék.

Ezen terv Torontálvármegyében már nagyobb részt foganatosítva lett és nagyon csekély azon községi jegyzők száma, akik a készpénzfizetés mellett még természetmennyek és ingatlanok hasznélvezetében nyerik fizetésüket kiegészítő pótlékukat.

Örömmel lehet azonban már most is konstatálni, hogy ezen nem egyöntetli fizetési különbség a megyének bölcs elhatározása folytán a helyes és igazságos arányban történendő természetmennyek és ingatlanok hasznélvezetének készpénzben való megváltása által igen rövid idő múlva kiegyenlítve lesz, miután e tekintetben az intézkedések már megtétek.

Daczára azonban annak, hogy igen kevés kivétellel már a községi jegyzők nagyobb része tisztán készpénzben nyeri évenkénti javadalmazását, mindenekelött arról kellett gondoskodni és intézkedni, hogy az új községi és körjegyzői nyugdíj-intézeti alapszabályok igazságos és méltányos keresztülvitele tekintetében azoknak a jegyzőknek a fizetési is, kiknek javadalmazása még készpénzé átváltoztatva nincsen, már most egy öt évi átlag alapján pontosan átszámítsanak, a mi már tényleg meg is történt.

Hogy olvasóink, kik között a községi és körjegyzők tekintélyes számmal vannak

képviselve, kellő és biztos átnézetet nyernének a foganatba vett újításról, alább közöljük a jegyzők fizetésének pontos kimutatását olyan sorrendben, a minőt a fizetések fokozata sorolmat.

Valkány	1263	Szerbomódos	800
Öbessenyő	1250	Szerbueuzina	800
Staresova és Her- telendyfalva	1240	Alibunár	800
Szerb-Nagy-Szent- Miklós	1104	Ildor	800
Grabác	1095 92	Tolvádia	799 50
Nagyjécsa	085 61	Torontálsziget	784
Románkécsa	1045 60	Antalfalva	780
Szentpéter	1022 32	Tamásfalva	770 74
Mokrin	1000	Beodra	769
Horvátkécsa	1000	Ujjpéc	766 40
Horvátklári	1000	Keglevichháza, Bol- gártelépés Pusztá- keresztur	766 04
Istvánölgy és Györgyháza	1000	Oppova	756
Dolova	1000	Sándoregyház	750
Szanád	995	Óregfalva	743
Caatád	993 34	Tarras	740
Csöka és Monostor Gyertyámos	989 26 947 59	Horvátbóka	738
Kis-Zombor és Por- gány	944	Tomasevák	736
Nagytorák	942	Kübekháza	731 25
Nagykomlós	940	Sárnfalva	730
Jánosföld	925	Szerbklári	726 26
Rudna és Mace- donia	917 74	Kumán	725
Perjámos	904 16	Úrményháza	723
Pészak	900	Németcsernya	715 50
Ujszentiván és Ó- szentiván	886 50	Jazovahódtis	708
Nagyözszeg és Kis- tőszeg	885 42	Rudolfsgnád	703
Billéd	883 87	Aracs	700
Szerbbóka	876 10	Szerbcsene	700
Horvátneuzina	875	Cseba	700
Josefova	850	Szeferin	700
Révaujfalva	850	Egres	691
Istvánföld	845	Topolya és Nagybi- kács	690 20
Petrovoszellő	844	Karlova	690
Kistorák	840	Románécska és Lu- kácsfalva	689
Járkovác	840	Fény	687
Óbába és Battyán- háza	835	Szenzhubert, Seoltour és Károlyliget	686 80
Tógyér és Gyér	830	Szej	685
Nákófalva	821 7	Németcsanád	684 08
Begaszentgyörgy	818	Bánlak	681
Lorvin	811 40	Németmódos, Keresz- tes és Káptalanfalva	680
Szerbaradác	810	Torontálerszébetalak	672
Szerbittebe	805	Sándorház	662
Bótos	800	Gyülvész	660
Melenze	800	Keviszöllő	656
Törökbecse	800	Szácán	654 28
Egyházaskér és Feketető	800	Németnagyosztmiklós	654
Gyála	800	Nagyözsz	653
Törökkanizsa	800	Szerbszentmárton	652
Szerbcsanád	800	Kisteremia	651
		Tiszahegyes	650
		Zichyfalva	650
		Csenta	647
		Czrepaja	645

Parkasdin	645	Bogáros	606
Szárca és Román- szárca	644	Szóka	600 50
Jankahid	643 07	Szerbelemér	600
Zsombolya	642 22	Ittvárnok és Roge- dorf	600
Perlasz	640	Katalinfalva	600
Szöreg	640	Basahid	600
Dolác	639 63	Magyarpadé	600
Bocsár	638	Szerbkeresztur	600
Baránda	638	Tiszaszentmiklós	600
Homolicz	634	Magyarcsereyna	600
Torda	629	Horvátcsene	600
Tóba és Molifalva	625	Kanak	600
Bárános	624	Nagy margita	600
Ernesztháza	620	Dobrica	600
Nagyteremia	619	Ferdinandfalva	600
Ozora	617	Iháncsa	600
Csösztelek	616	Számcs	600
Deszk	615	Almás	600
Tótaradác	612	Borcsa	600
Bresztovác	610	Franzfeld	600
Végszentmihály és Sándorfalva	608 80	Glogon	600
Németpárdány	608 30	Lajosfalva	600
		Torontálvásárhely	600
Kisözsz 34% közigazgatási pótadó mellett			594
Ofszencza 73%			585 60
Széchényfalva, Óléc és Ujjfalu 106, 67 és 69% közigazg. pótadó mellett			584
Oroszlámos 24% közigazg. pótadó mellett			570
Majdán és Rábé 48 és 57%			570
Czerna 25%			566
Csávós 34%			565
Szentjános 32%			560
Németécska 30%			556
Nagygyj 40%			555
Gaád és Fodorháza 42 és 125%			553
Lázárföld és Zsigmondfalva 35 és 29% közigazgatási pótadó mellett			552 80
Iánda 26% közigazg. pótadó mellett			550
Magyarittebe 28% közigazg. pótadó mellett			550
Partos 56%			547 09
Szerbpadé 43%			544
Németh 71%			539 40
Szerbárdány 51%			520
Magyarszentmihály 44%			510
Nyerő 33%			510
Dinyás 42%			502 60
Orlovát közigazgatási pótadó kivétel nélkül			500
Kieorosz 44% közigazgatási pótadó mellett			500
Vizesdia és Kunszöllös 21 és 47% közig. pótadó mellett			500
Kisjécsa 15% közigazgatási pótadó mellett			500
Ujvár 52%			500
Otelek és Magyarszentmárton 41% és 42% közigazgatási pótadó mellett			500
Németelemér 51% közigazgatási pótadó mellett			480
Ujhegy 23%			479 86
Klekk 55%			420
Kismargita közigazgatási pótadó kivétel nélkül			420
Bobda 19% közigazgatási pótadó mellett			417
Szentpéternémet 51%			408 60
Osztérn 41%			406 60
Surján 40%			404
Aurelháza 39%			400
Klárafalva és Ferencszállás 61 és 106% közig. pótadó mellett			350
Összesen			128728 61

A „TORONTÁL” TÁRGYAJA.

Két öreg bajtárs.

— Peron Albert novellája.

Felnyílik a kávéház ajtaja; magas, egyenes tartású öreg ur lép be téli köpenybe burkolózva. Szemei vastag bozontos szemöldök alól kandi kálnak. Arcán hosszú sebvágás, melyet félig meddig eltakar a füle tövéig lehuzott sapka. Botjára támaszkodva, köhécselve, lassan lépdel egy közel álló asztal felé. Az asztal mellől hirtelen egy öreg ur ugrik fel s egymás szeme közé tekintenek... Felismerik egymást...
— Antoine Marival, a 3. zászlóaljtlól, nemde?!
— Igen! És Frederik Lestalin a 4. zászlóaljtlól, mi?! — Ugy van!

A két veterán egymás nyakába borul. Az örömtől reszketve nézegetik egymást.
— Hol is láttalak utoljára?! — kérdi Lestalin.

— Constantinénál, — válaszolja Marival ábrándosan... Emlékszel?! Háttal álltam a kaktuszok között!

Lestalin gondolkodni látszik. Majd hirtelen felel:

— Igen, igen! Te a fejedem kaptál vágást. No mit mosolyogsz?! Hát nem úgy történt, mi?! Hisz mintha csak ott látnálak a kaktusz mellett. Lovad már a földön elterülve, — vad vágásokat intéznek feléd — te ezer sebből vérezve ordítasz, s midőn engem észreveszel, felkiáltasz: „Gyere Lestalin! áld meg te is itt a helyedet a kaktuszok — mögött...
— Hehehe! — kaczag Marival — még mindig az a régi jó kedvű Lestalin...
A két öreg megint átkarolja egymást s ott mosolyog, nevetgél, kaczag egymás karjai közt.

— No, no, mi az?! — kiált fel hirtelen Marival — úgy éreztem, mintha valami összezuzta

volna lábamat?! — Te jó kedvű fickó! — szól Lestalin lábára mutatva — hát észre se vetted? Marival bajtársalábra pillant; — Faláb?! — Fájdalom! Igen! — Micsoda? Fájdalom?! Büszkének kell lenned bajtárs. De hát hol vesztetted el... Még talán Afrikában... Bizonyosan! — Fájdalom! Nem! — Vagy tán Krimben?! — Fájdalom! Nem! — Hát akkor Itáliában?! — Fájdalom! Ott sem! — Kétségkívül 1870-ben ugy-e öregem. — Nem bajtárs! Nem! — No akkor égek a kíváncsiságtól. Gyorsan ki véle! Hát mégis hol?

Lestalin barátja fölé hajolt s miután meggyőződik, hogy senki se hallja, fülebe sugja:

— Orleansban 1884 ben.
— Orleansban?! — szól csodálkozva Marival, összerángolva homlokát, mintha kutatna valami után. Nem értem...

— Jőj, jőj csak bajtárs! Megmagyarázom az egészet, de nem akarom, hogy más is hallja. Majd karonfogja barátját, kísértálnak az utcára.

— Öregem! — szólott Lestalin, midőn egyedül voltak — a mit most elmondok, kettőnk között maradjon.

És bátorságot véve folytatta:
— Soha se volt valami nagy szerencsém. Pedig részt vettem vagy negyven ütközetben! Harcoltam, mint egy bősült oroszlan; tíz ellenes szurony is körülvetett s ott álltam gyakran az ágyu torkában. Sapkámat a golyók átlukasztották és ruhámat százfelől is kiperzelték a puskapor. No de egész katona-életemben soha, de soha sem kaptam sebet! Ez bosszantott engem; mert utóvégre is, ha az ember haza jön minden seb nélkül, a rossz nyelvek még azt mondják: „Nini! ez ugyan jó! elbujt a puskapor elől!” Fölkerekedtem tehát 1870-ben a coulim ütközet előestéjén. Tudod, valami más is közbejött; meguntam ezt az egyhangu életet. Kard, fegyver nélkül átmentem egy csapat porosz ka-

tona közé és elkezdtem kiabálni: „Hej, hej, rajta poroszcsókák, jöjjetek ide. ha nem félték a haláltól.” A poroszcsókák felugráltak.

Ne menjetek! Az „elörs!” kiáltott fel tisztjük és a vitéz hősök menekültek jobbra, balra. Nemsokára megkötötték a békét s én még mindig egy kardvágás, egy seb nélkül maradtam. Visszatérve hazámba, nőül vettem egy özvegyet.

— Özvegyet?! — szakítja félbe Marival.
— Oh, barátom! Milyen asszony! — folytatja lelkesedve Lestalin. — Valóságos dragonyos! Milyen termet! Milyen karok! Hányszor csufolt „kis egérnek”, apró vakondnak. Egyszer azután egy kissé nagyon is heves jelenet után, mikor szememre lobbantotta, hogy ilyen vén létemre szégyelhetem magam, mert még egy kitüntetésem sincs — határozottan kijelentettem, hogy ha, békében nem marad, válópert indítok ellene! Ő válasza sem méltatott Annál jobb, gondoltam. Most majd én kerekedem felül... „Megindítom rögtön a válópert!” — kiáltottam feleje s becsaptam magam után az ajtót. Lefelé ballagtam a lépcsőn, magamban mondogatva: „Igen! Még ma megindítom!” Egyszerre hatalmas lökést érezek hátulról... hallom az asszony szavát: „No, most indítsd meg!...” és gurulok feltarthatatlanul alá a lépcsőkön. Barátom! Képzeld: a lábam eltörtött! A mit a háboru meg nem tett, azt megtette egy asszony! Gondolhatod, bajtárs, hogy milyen röviden kitétem az asszonyt az ajtón.

— Ejnye, ejnye! csóválta fejét nagy részvéttel Marival.

— Barátom, ez még semmi, mintegy fél év múlva bekopogtat hozzám egy nyugalomba vonult tábornok, a ki éppen szobám alatt lakott. — Ej, ej, vitéz bajnok, hogy vagyunk? kerdezte tőlem. — Ugy, a hogy, tábornokom! — viszonzám. Azt hittem, hogy a feleségemmel történt bajomról akar beszélni. — Ő folytatta:

A közlött adatokból kiviláglik, hogy igen csekély kivétellel a jegyzői fizetéseknek törvényszabta 400 frtnyi minimuma csakis egy jegyzőségnél nem fordul elő és már erre nézve is, tekintettel, hogy az illető két községből álló körjegyzőség csakis azoknak tulterhelhetése mellett lenne a szabályszerű fizetési összegbe áthelyezhető. megtörtént az intézkedés, hogy ez a két község egy más községhez csatoltassék és azzal együttesen képezzen egy körjegyzőséget.

Van pedig Torontálvármegyében 213 község, ez feloszlik 157 jegyzőségre és 26 körjegyzőségre. Tekintettel most már arra, hogy ezen jegyzőségek közül 600 frton alóli fizetéssel csupán 36 jegyzőség van, mindenképp arról kellene gondoskodni, hogy az illető községek nagyobb megterhelhetése nélkül az alig néhány forintba rugó különbözetet könnyen kiegyenlíthetik. Múltánynak mutatkozik, hogy ezen községek jegyzőinek fizetése a pótdónak igen csekély összegre való emelésével 600 frtra kiegészíthetők annyival inkább, mert köztük olyan községek is vannak, a melyeknek e célból a pótdójukat sem kell emelniük.

A már fent elősorolt adatokból világosan kivehető azoknak a községeknek száma, a melyek olyan tűrhető helyzetben vannak az ott elősorolt községi pótdó felmutatása szerint, hogy nagyobb megterhelhetése nélkül az alig néhány forintba rugó különbözetet könnyen kiegyenlíthetik. Múltánynak mutatkozik, hogy ezen községek jegyzőinek fizetése a pótdónak igen csekély összegre való emelésével 600 frtra kiegészíthetők annyival inkább, mert köztük olyan községek is vannak, a melyeknek e célból a pótdójukat sem kell emelniük.

Mint hogy pedig időről-időre már eddig is meggyőződhetett a nagyközönség, hogy a jegyzői állás országos közigazgatásunkban napról-napra nagyobb és fontosabb szerepre van hivatva, sőt a mint maguk az országgyűlési tárgyalások is igazolják, a jövőben még fontosabb munkásság és még teljesebb odaadás vár rájuk, nemcsak igazságos és méltányos volna, ha tudatában annak, hogy némely községek részint korlátozottabb eszméjárságuknál, hagyományos elfogultságuknál és szűkkeblűségükkel fogva nem mindenkor hajlandók jegyzőiket ekképpen dotálni, a hogy azt azok megérdemelnék, igen méltányos és üdvösnek tartanók, ha ezen kérdéseknek megoldása hivatalból történék, mivel ugyanarra a törvény tért enged.

K. A.

HIREK.

Tájékoztató.

Március 4. A nagybecskereki ipartestület közgyűlése.

Március 4. A nagybecskereki munkásélet közgyűlése.

Március 15. Kereskedőifjak ünnepélye a városi színházban.

Március 30. Rendkívüli városi közgyűlés.

Március 31. Közigazgatási bizottsági ülés.

Március 31. Fiatal emberek táncmulatsága.

— Személyi hírek. Rónay Jenő főispán és Daniel László alispán ma reggel hivatalos ügyekben néhány napra elutaztak.

— Kinevezés. Magyar János, a nagybecskereki kir. törvényszék széles körökben kedvelt jegyzője, mint értesülünk, az újvidéki kir. törvényszékhez alügyész s z e neveztetett ki, ugyanarra az állásra, a mely dr. Oródy Lajosnak a nagybecskereki kir. törvényszék ügyészévé történt kinevezése folytán megüresedett.

— Tájékoztató. Ezen a czimen közrebocsátott és lapunk mai számához külön mellékletként csatolt pótdóterjesztésében a szabadalvú nagygyűlés torontálme gyei végrehajtó bizottsága számot ad egynemely változásról, ami a különvonatok előállítás körül időközben felmerült nehézségek folytán a menetrend körül szükségessé vált. Az indulás ideje ugyanaz marad, mint a hogy az a tegnapelőtti Tudomásul! czimű értesítésben olvasható, a különvonatok szállítóképessége azonban csak mintegy 700 személyre terjed ki. Visszafelé a különvonat csak hétfőn, e hónap 5-én délután öt órakor indul csak Nagyikindáig közlekedik, ide pedig a rendes személyvonat előtt érkezik, úgy hogy az utasok úgy Temesvár mint Nagybecskerek felé külön jegyek váltása mellett a rendes vonatokat használhatják.

— Beodrai Karátsonyi László temetése. Tegnap helyezték örök nyugalomra beodrai Karátsonyi Lászlót, a kinek Budapestben hirtelen bekövetkezett haláláról a minap tettünk említést. Az elhunyt végtisztességére nagyszámú gyászoló közönség gyűlt egybe Beodrán. Megjelentek többek között Rónay Jenő főispán, Daniel László alispán, dr. Dellimanics Lajos m. főjegyző, Poroszkay Béla m. főügyész, Zsáros Lajos törvényszéki elnök, br. Feilitzsch Berthold, Rigó István tb. főjegyzők, Bakalovich Ágost, gr. Bethlen Miklós és Grób Béla főszolgabírák, Reitter

Oszkár rendőrkapitány, Hadfy Döme kir. közjegyző, Tallián Jenő, Jankó Ágoston, a F. T. Á. T. igazgatója, Hadzsics Kamill törvényszéki bíró, Gyertyánffy Jenő, legifj. Daniel Pál, ifj. Bobor Gyula, ifj. Csávossy Gyula, Balás Iván, Dus Sándor kir. ügyész, dr. Stassik Ferencz, Malina Gyula főmérnök, Wachtel Leo rendőrkapitány stb. A gyászoló család részéről öz. Karátsonyi Jánosné, Karátsonyi Andor, Schulpe Miklós, br. Duka Géza és neje sz. Nikolics Hanna báróné, Karátson Lajos és a megboldogultnak legmeghittebb barátja Duka László törv. bír. A család beodrai kastélyát, amelynek emeleti nagytermében a ravatal állott, Beodra és a szomszéd Karlova ünneplőbe öltözött népe rajzolta körül, megható jelűl annak az őszinte részvétnak, amelyet a váratlanul bekövetkezett haláleset a lakosság legszélesebb rétegeiben keltett. A lépcsőház és a folyosók, a merre a gyászoló közönség az emeleti nagyteremben felállított ravatalhoz haladt, fekete díszű öltöttek, a ravatal fölé, amelyen diszes érczkoporsó fogadta magába az elhunytak tetemeit, két családi kristály-kandelaber hatalmas viaszgyertyái ontották komor, sárga fényüket. Negyedfél órakor délután Ebner Alajos nagyikindai esperes plébános a beodrai és becsári lelkészek segédlete mellett beszentelte a koporsót, mire a menet a kastélykertben keresztül a sarkert felé vonult, ahol a koporsót a családi sírboltban örök nyugalomra helyezték. A temérdek koszorú közt, ami alatt a gyászokosi görnyedt, volt a torontálvármegyei törvényhatósági bizottságnak, amely az elhunytban jeles tagját veszítette, gyönyörű koszorúja is.

— Halálozás. Egy szorgalmas, tevékeny élet kioltásáról értesülünk lapunk zártakor. Anna Kornél, Ormódy Imrénének, mint annak első gazdatisztje jobb keze, ma délután fél 3 órakor hirtelen meghalt. Az alig 40 éves ember, kiben Annau István polgártársunk egyetlen fiát gyászolja, a legszélesebb körökben egy szabályos képzettségű, mint kiváló becsületes jellemű és szerény modoránál fogva általános rokonszenvenek örvendett. Temetése holnap pénteken, délután 4 órakor megy végbe. Béke lengjen porai felett.

— Estély. A „Magyar Olvasókör” e hónap 3-án, szombat este 8 órakor csekély beléptidíjak mellett felolvasó- és zene-estélyt rendez, mely a műsorból itélve igen sikerültnek ígérkezik. Ohajtandó volna, hogy az olvasókör ez estélyén mennél többen megjelelven a kör pénztára is gyarapodjék és a körnek annál inkább legyen módjában nemes czéljainak eleget tenni. Az estély műsora a következő: 1. A kutya tragédiája. Irta és felolvasa:

— Már nem szenved?! — Oh, nem! Most legálább nyugodt vagyok. — Biz ez kellemetlen valami! — Istenem, tábornokom, majd valahogy csak megszokom; negyven évig nőlen voltam! — Ez nem sok barátom! De a láb helyett csak jó volna egy kis szalag? Mi?! — Nem, köszönöm, van jó erős szijam, tart az.

— Ah! jókedvű fráter! — kiáltott fel nevetve a tábornok. Szerény mint minden hős ez a Lestalin. És távozó félben még azt mondotta: Kezembe veszem az ügyet

Eltávozott aztán — a nélkül, hogy időm maradt volna a válaszra.

Egy hónap mult el. Unatkoztam és sokszor gondoltam, hogy ha a tábornok az ügyet kezébe venné s pedig sikerrel, mennyire bosszantaná ez a feleségemet. Egy szép délután csakugyan megkapom az érdemkeresztet a tábornok egyszerű sorával: „Midőn egy vltéz lábát elviszi a golyó, ki kell tüntetni.” Megszállt a rémület. Kezembe veszem a keresztet. Becsomagolom és azt írom a tábornoknak: „Köszönöm kegyét, de visszaküldöm a keresztet. Én mindig megtettem kötelességemet és golyó még se furta át lábszáramat.” Két nap mulva új levél érkezik a tábornoktól, ilyenforma:

„Lestalin! Megparancsolom, hogy tűzze föl az érdemkeresztet. Hogy golyó helyett gránit-szilánk törte el a lábát, az nekem mindegy. A lövegnek nem lehet ellentállani.”

Rá voltam tehát kárhóztatva, hogy viseljem a keresztet. A mi pedig legjobban dühbe hoz, az, hogy azok a gazok a kávéházban így dicséretnek: „Vitéz Lestalin; ime végre, a ki valóban megérdemli az érdemkeresztet!” Lestalin karjánál fogta barátját és egy gesztenyefa alatt levő padhoz vezette. Leültek. Lestalin hirtelen gyermekes kíváncsisággal kérdezte:

— Es te barátom?! Láseuk csak, mit csináltál te Constantine után?

Marival elővette burnótszelenczjét s jókorát szippantva válaszolta:

— Hogy mit csináltam? Félek, kinevetnél. No de hiszen régi bajtársak vagyunk! Meg-

mondhatom az igazat. — Tudod barátom — hogy is mondjam — hát én... ármánykodtam.

— Hogy is ne?!

— Nos Istenem! Hát igen. Marival ármánykodott. Te tudod: én mindig szerettem az intrigát. Ideges vérmérsékletem van. Nekem izgalom kell! Egy nap megláttam Párisban egy remek szép asszonyt. Hatalmas derék szép asszonyt. Mit mondjak neked: én szerettem... Szép volt, fiatal volt... Szülői, beszélte nekem, egyszerű szabók voltak, a kik nem sok sikert arattak a tü és czérna művészetével... A nőnek férje is volt... Ez még jobban felelősséget képeletemet. Mindenhol láttam már a kitörő félben levő drámát: A férj rohan felém és dühösen kiáltja:

„Uram! Ön elrabolta a feleségemet!”

„Uram! én szerettem az ön feleségét!”

Azután a megtámadás, párbaj, elfogatás, megjelenés a törvényszék előtt, szembesítés a szeretővel etc., etc. Szóval, kész volt az ármány... Minden lehetőséget elkövettem, hogy minél jobban kiérdemeljem a férj haragját. „Melegében üssük a vasat!” mondtam az asszonynak! — Adja férjének tudtul, hogy öunek kedvese van... És az asszony követte tanácsomat... Megmondta férjének... Aztán eljött hozzám és tudomra adta, hogy ott hagyta férjét... De minek is beszéllek oly sokat... Az az asszony — engem is megcsalt... Megszokott egy bankárral.

Marival elhallgatott. Megbámulta az eget és felkiáltott:

— Oh, milyen szép, milyen gyönyörű asszony volt. Gondold csak Lestalin, két méter magas...

— Olyan forma, mint az anyém, — dörmögött Lestalin — egészen olyan...

— Hőféhér nyak, gyönyörű vállak.

— Te! épen mint az anyéméi!

— Micsoda! mint a tiednek? — kérdezé csodálkozva Marival.

— No igen; hát mint az én volt feleségemnek! — viszonzá Lestalin.

— Szája, mint a cseresznye. Szemei akár a kék buzavirág; sűrű hajfonatai, mint Itália szalmája...

— Ugyan, ugyan, de hisz ez egész olyan, mint az én volt feleségem — ismételte Lestalin.

— Mindig tréfál ez a Lestalin!

— Komolyan beszélek, hídd el barátom! Már esteledett; a templom hívó harangja megcsendült; a két öreg mosolyogva kelt fel helyéről és haza készülődött. Marival elméjében még mindig a szép asszony forgolódott s folyton mormogta:

— Oh, szép asszony, igazán szép asszony volt! Jobb vállán egy gyönyörű kis szépség-hímző, olyan mint egy légy a csésze tejben.

— Te! Hímző?! A jobb vállon? Olyan sötét barna, mi? — kiáltott Lestalin.

— Igen, igen — erősíté Marival.

— Lehetséges?! Te, te az az én... volt feleségem!

— Lehetetlen! — szörnyűködött Marival.

— De barátom úgy van, ha mondom, az az én volt feleségem. Most már jól emlékszem, hogy minden vasárnap bement Párisba, hogy a nagynénjét meglátogassa. No hiszen, ha visszajött, olyan volt, mint egy vadállat. Most már nem is csodálom; te izgattad úgy fel, mi?! Hej, csavargó, te miattad törtem ki a lábamat?! Mi?! — Igen ám, de akkor a keresztet is nekem köszönheted — vágta vissza Marival.

Erre a két bajtárs jót nevetett. Aztán még néhány szót váltottak, mosolyogva szoritottak kezet s elváltak. Egyik jobbra, másik balra tért. Midőn már mintegy ötven lépésnyire voltak egymástól. Lestalin visszafordult s oda kiáltott barátjához:

— Ha találkozod a feleségemmel, meg ne mondd neki, hogy érdemkeresztet kaptam.

— Mért?

— Mert akkor visszajönne hozzám!

Szól s botjára támaszkodva, lassu lépésben elbicegett, sapkáját mélyen fölére huzva — az öreg Lestalin — és eltűnt a gesztenyefárusok közt.

Dr. Ördö...
v á t h...
Szaval...
gane...
adja:

belügy...
megye...
séghez...
alakítá...

tük v...
mily k...
a mid...
megkiv...
ugyana...
zett ta...
tegnap...
lenébe...
amaz i...
telefon...
indítva...
takarek...
valami...
Péter...
gencze...
mény...
méljük...
ügye e...
zelebbi...
érdeké...
haladá...

Emlite...
Olvasó...
totta. E...
albumb...
Gyula...
hangz k...

H...
tanító...
H...
a ma...
nemz...
veicb...
M...
mein...
miko...
hagy...
hazá...
E...
volta...
E...
Mind...
ját...
séger...
E...
reki...
hó...
Téga...
tott...
M...
egyut...
tollad...
Haza...

A Tem...
szabad...
kifakad...
zönség...
része...
kört...
hogy...
kális...
laptól...
kör...
ditotta...

B...
eredeti...
rálvén...
lodábs...
merte...
király...
valahog...

B...
eredet...
osekél...
zasság...
képví...

Dr. Pályi Ede. 2. Phantasie dramatique „Ördög Róbert“-ből. Zongorán előadja: Horváth Sándor. 3. V. László. Arany Jánostól. Szaválja: Fülöp István. 4. Melodies Tzigane. Pablo de Sarasatétól. Hegedűn előadja: Oppert Sándor.

— **Uj község Temesvármegyében.** A belügyminiszter leiratilag értesíti Temesvármegye közönségét, hogy a Török-Szákos községhez tartozó Eötvös telepnek kisközséggé alakítását megengedi.

— **Akiknek nem kell a telefon.** Említettük volt, hogy Nákófalva nyárpolgárai mily kevés érzéket tanusítottak a haladás iránt, a midőn a megyei telefonhálózat felállításához megkivánt csekély járulékot megtagadták. Ma ugyanazt jelenthetjük Nagyikinda rendezett tanácsu város képviselőtestületéről, mely tegnapi tartott közgyűlésén 30 szavazattal 21 ellenében elvetette az állandó választmány amaz indítványát, hogy a város a felállítandó telefonhálózat költségére 600 fittal járuljon. Az indítványt ellenző párt vezére Eremits Pál takarékpénztári igazgató 26 paraszt csatlósával, valamint dr. Uditzky, dr. Granity és Prekajszy Péter társaival valóban kevés jelét adták intelligenciájoknak, a midőn egy közhasznú intézmény létesítését megakadályozni törekedtek. Reméljük, hogy a kiválóan fontos forgalmi eszköz ügye ezzel nincsen végkép elütve és egy legközelebbi városi közgyűlésen sikra szállnak ez ügy érdekében mindazok, kik őszintén óhajtnak a haladást minden téren.

— **Jókai és a „Magyar Olvasókör“.** Említettük volt, hogy a „Nagybecskereki Magyar Olvasókör“ Jókai Mórt disztagjává választotta. Ezen választást Jókaival rendkívül diszes albumba kötött feliratban tudatják. A Semsey Gyula által szövegezet felirat a következőképp hangzik:

Hazánk nagy költője!

Hinni szépet, remélni igazat, szeretni jót: tanítottál egész életedben.

Hinni a magyar ember öserejében, remélni a magyar nép jövőjében, szeretni a magyar nemzetet, imádni a magyar hazát: a Te műveidből tanulta meg az ifju nemzedék.

Mikor leigáztak: lelkesedtünk, mikor érzelmeinket akartak megfosztani: rajongtunk, mikor halálra ítélték: éltünk és mikor élni hagytak: meghaltunk eszméért, elvért, nőért, hazáért, Istenért... Oly szépen irtál nekünk. Erdemeidért tisztelet és becsülés, magyar voltadért szeretet és hála vesz körül.

Egy nemzet, egy ország ünnepe! Téged. Mindenki lerója az elismerés, a bámulat adóját. Büszkeség tölti el keblünket azon dicsőségért, hogy Te a miénk, magyaroké, vagy.

Ezeket tartva szem előtt a „Nagybecskereki Magyar Olvasókör“, 1893. évi december hó 14-én tartott rendkívüli disztaggyűlésen Téged, halhatatlan költőnk, disztagjává választott határtalan lelkesedéssel.

Midőn örömmel értesítünk erről Téged, egyúttal kérjük a Mindenhatót, hogy ragyogó tolladban sokáig gyönyörködhesünk még. Hazafüti üdvözléssel vagyunk stb.

— **Der „Freimüthige“ és a soultouriak.** A Temesvárot megjelölő „Freimüthige“-nek a szabadelvű nagygyűlés ellen intézett ismeretes kifakadásain nemcsak az intelligens olvasóközség, hanem még a földmives osztály értelmes része is megbotránkozott. Ezt bizonyítja többek közt soultouri levelezőnk is, ki arról értesít, hogy az odaváló olvasókör tagjai a klerikális heccz-lapot az egyletből kigolyózták. A lapról visszaérkezett előfizetési díjat az olvasókör szegény iskolásgyermekek segélyezésére fordította.

Táviratok.

A királyné inkognitója.

Budapest, március 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mulatságos dolog történt a királynéval Mentonban. Mikor sétájából a szálloda visszatért (gyalog jött), egy ör nem ismerte fel s nem akarta bebocsájtani. A királyné nagyot, nevetett inkognitója sikerén s valahogy mégis beprotégáltatta magát.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése március 1-én.)

Budapest, márcz. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőházban ma csekély érdeklődés mellett folytatták a házassági törvényjavaslat tárgyalását. A képviselők meglehetősen csekély számban

ültek helyeiken, a karzat pedig ugylátszik végleg megunta a vitát.

A mai ülés első és bizonyos tekintetben legérdekesebb szónoka Szapáry László gróf, a torontálmegyei lovrini kerület képviselője volt. A fiatal gróf, ki az elsők között volt, kik a szabadelvűpártot elhagyták, ma hosszabb beszédben indokolta ezen eljárást, valamint igyekezett megmagyarázni azt is: miért nem lehet hiva a polgári házasságnak. Kijelenti, hogy neki más véleménye van a szabadelvűségről, mint a kornánynak. Nézete szerint az abszolutisztikus áramlat felhasználja a liberalizmust céljaira. Wekerlével polemizálva, szemére hányja, hogy a felekezetek összetűködését felhasználja saját politikai céljainak előmozdítására. Pártolja gróf Apponyi Albert határozati javaslatát. (Taps a nemzeti párt egy részénél.)

Szász Károly (legifjabb) tetszéssel fogadott beszédben a liberális elvek mellett foglalt állást.

Kovács Albert (nemzeti párti) a törvényjavaslat ellen beszélt. Hevesen támadja meg a függetlenségi pártot és különösen Kiss Albertet, ki igen sok elvtársával együtt nem volt mindig a kötelező polgári házasság hiva. Gróf Apponyi javaslatát ajánlja elfogadásra.

Kiss Albert személyes kérdésben szólalva fel, megczátolja Kovács állításait. Többi között felolvassa azt a javaslatot, melyet ő és pártja tíz év előtt a kötelező polgári házasság tárgyában benyújtottak.

Morzányi Károly (szabadelvűpárti) sikerült beszédben a polgári házasság mellett nyilatkozik, míg **Sághy Gyula** gróf Apponyi Albert javaslatát ajánlja elfogadásra.

Morzányi beszédje alatt kezdett azon incidens hirtelen elterjedni, melyről alább részletesen beszámolunk.

Ülés vége 1/3 óraker.

Bomba a képviselőházban.

Budapest, március 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) **Miatatt Morzsányi Károly a házassági javaslat mellett beszélt. hirtelen futott a Házban, hogy a gyorsírodába vezető lépcsőn egy bombát találtak. Tényleg úgy is volt. Német h képviselőházi szövege találta meg. Czipónagyságu volt, alján kanóc-czal. A főterembiztos a gyanus tárgyat a háznagyhoz vitte. Bánffy, a képviselőház elnöke, a kit az ülésteremből kihívták. elrendelte, hogy a bombának látszó tárgyat a Ház elé kirendelt rendőrfelügyelőnek adják át, a mi megtörténvén, a felügyelő a főkapitányságnak jelentést tett. Habár az esetet nem veszik komolyan. mégis általános beszéd tárgya. A vizsgálat folyamatban van.**

Budapest, március 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A bombaügyben újabb a következőket jelentik: Félkettőkor Sélley főkapitány a háznagy hivatalban képviselők és újságírók jelenlétében megszagolta a bombát és konstatálta, hogy lőpor van benne. Bolgár Ferenc képviselő, volt főhadnagy, aki a bombát szintén megvizsgálta, kijelentése szerint a talált bomba egészen olyan, aminővel tüzreink szoktak robbantani. Megnyugtatta egyúttal a körülállókat, hogy veszély nincs, mert nem kell attól tartani, hogy a megpörkölt és szétmorzsolts szélű kanóc rögtönösen meggyulhasson. A kanócot, mint utólag kiderült, Dezsó rendőrfelügyelő morzsolta szét, amikor megnézte, vajjon ég-e. Ezek után a főkapitányság a háznagy irodát kiürítette és értesítette a katonaságot, hogy a bomba elszállítása iránt intézkedjék. A bombát a gubacsi határon meg fogja vizsgálni.

Budapest, március 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A hivatalos jelentés konstatálja, hogy 11—12 közt egy kopottas külsejű idegen járt a gyorsírodában. Valószínű, hogy ez tette a bombát a lépcsőre. Hogy az idegen mikor távozott, nem tudják.

Budapest, március 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház ütésének végén Bánffy elnök bejelent, hogy a gyorsírodához vezető lépcsőn valami gyanus tárgyat találtak, ami bombához hasonlít. Elküldött a rendőrséghez, amely az esetet komolynak mondotta. A gyanus tárgyat vizsgálat végett áteszik a katonasághoz. Azt hiszi, a képviselőháznak nincs kifogása, ha felkér néhány képviselőt, hogy a bombának a gubacsi határon törtéendő felrobbanásánál jelen legyenek. (Zajos derűtség. A gubacsi határ tudvalevően párbajok kedvelt színhelye.)

A bombaügy a fővárosban roppant szenzációt keltett. A délutáni órákban az a hír terjedt el, hogy a rendőrség a bombát szétszedte és fűrészpport talált benne.

Függetlenségiak a nagygyűlésen.

Budapest, március 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A szabadelvű nagygyűlésre felránduló függetlenségi polgárok a kormánypartitól leendő megkülönböztetése céljából az orsz. függetlenségi párt eleinte azt eszelte ki, hogy a függetlenségi vörös csokrot hordjanak. Minthogy azonban igen sok helyről nem jelentették be, hogy hányan érkeznek, ez a terv hajótörést szenvedett s csak annyiban történt megállapodás, hogy a mikor a gyűlés kormánypartii szónokai a liberális reformokról beszélnek, a függetlenségiak folytonosan Kossuthot fogják éljenezni.

Egy képviselő párbaja.

Budapest, március 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Drakulits Pál, nemzeti párti képviselőt, a ki tavaly a képviselőházban feltűnést keltett hazafias beszédet tartott, tegnap a kávéházban egy billiárdozó fiatal ember inzultálta, a mit a képviselő botütéssel viszonzott. Ebből verekedés keletkezett, a melynek folytatása az a pisztoly párbaj, a melyet Drakulits Pál Pisuth Kálmánnal ma vívott. Az első lövésváltásnál az ellenfél golyója Drakulits kalapját átlýkhatta. Mikor segédei a második lövésnél erre figyelmeztették, mosolyogva mondta:

— Tudom, már az első lövésnél történt.

Drakulits átlýtt kalappal ment a képviselőházba.

Mensa academica.

Budapest, március 1. (A „Torontál“ ered. távirata.) A fővárosban tegnap meghalt özv. Sárdos Jánosné, egy létesítendő harmadik egyetem mensa academicájára 150,000 frtot hagyományozott. Az elhunyt végrendeletében különben egyéb egyetemi célokra még 38,000 frtról szóló hagyományról is történik intézkedés.

Az „előítélet“ áldozata.

Budapest, március 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az „Első budapesti fogyasztási és hitel-szövetkezet“ volt „vezérigazgatója“ Stern Bódog — a ki 35 család miatt áll a törvényszék előtt — ma ékes beszédben bizonyította ártatlanságát. Azt hangoztatta, hogy a bíróság „előítéletet“ táplál iránta.

Károly elnök: Igazságtalanul nem ítél a bíróság.

Vádlott: Ha előítélet van, igen. Tessék benézni az aktákba, engem már a bécsi vizsgálóbíró is elítélt — zsidónak.

— Hogy értem ezt?

— Hát kérem, meg se kérdezt, csak rá nézett a nagy orromra, aztán beírta, hogy zsidó vagyok. (Nagy derűtség.) Pedig bizony isten, már tíz éve kikeresztelkedtem, csak az orrom nem változott. (Zajos derűtség.)

A tárgyalás tovább folyik.

H i r d e t é s e k.

A Katalinfalvai községi takarékpénztár

mint egyéni czég

1893. évi

z á r s z á m a d á s a.

Vagyon — Activa.	Zármérleg-számla 1893. — 1893. Bilanz-Conto.	Teher — Passiva.
Pénztári készlet 1893. év végével — Baarvorrath mit Ende 1893. 3207-96		Alaptőke — Stammkapital 81983-48
Váltótárca — Wechsel-Portefeuille . 129645-—		Tartalékalap — Reservefond 2102-68
Le a visszleszámitolásban levőt — Ab die in Reescompte sich befindlichen Wechsel 64006-— 65639-—		Betétek és tőkésített kamatai — Einlagen und Capitalisirte Zinsen 12153-87
Folyó és jelzálog-számla — Conto Corr. und Hypoth. Darlehen 28140-01		Tiszta nyeresemény — Reingewinn 746-94
	96986-97	96986-97

Tartozik — Soll.	Nyereség- és veszteség-számla 1893. — 1893. Gewinn- u. Verlust-Conto.	Követel — Haben.
Kölcsöntőke résztörlesztés — Annuitäts-Capitals-abzahlung 358-57		Kamatokban — An eingehobenen Zinsen 12155-59
<i>Kegyuri terhek — Patronatslasten:</i>		Le a fizetett kölcsön, visszleszámitoló és a betétek utáni kifizetett és tőkésített kam. — Ab an bezahlten Darlehen, Reescompte und Einlag-Zinsen 9220-60 2934-99
Plébánosi fizetés — Pfarrgehalt . . . 1613-84		Tőkeadó fejében befolyt — An eingehob. Capital-Zinssteuer 26-63
Javítások — Reparaturen 40-54		
Tűzkár elleni biztosítás — Feuerversicherung 32-39 1686-77		
Üzleti könyvek és nyomtatványok — Geschäftsbücher und Drucksorten 75-40		
<i>Adó és illetékek — Steuer und Gebühren:</i>		
Tőkekamatadó és illeték — Capitalzinsteuer und Gebühren 64-95		
Postabér és levélbélyeg — Postspesen und Briefmarken 27-—		
Jótékonycélra — Spenden 1-99		
Tiszta nyeresemény — Reingewinn 746-94		
	2961-62	2961-62

Kelt Katalinfalván, 1893. évi december hó 31-én.

Az igazgatóság — Die Direction:

Nack Lajos s. k., könyvvezető.	Putz József s. k., igazgató.	Stumpf Jakab s. k., pénztárnok.
Kollinger János s. k.	Zachariás Antal s. k.	Stumpf Mihály s. k.
	Brunneth János s. k.	Meng Miklós s. k.
		Globuschütz Péter s. k.

A felügyelő bizottság — Der Aufsichtsrath:

Hollinger J. C. s. k.	Keksz Miklós s. k.	Hollinger Domonkos s. k.
-----------------------	--------------------	--------------------------

Ezen zárszámadás a kereskedelmi törvény 221. és 243. §§-ai értelmében az összes fő- és mellékkönyvekkel megvizsgáltatott, az értékek ugymint a pénztár teljesen rendben találtatott.

Ezen nyereség- és veszteség-számla a kereskedelmi törvény 221. és 243. §§-ai értelmében az összes fő- és mellékkönyvekkel felülvizsgáltattak, az érték ugymint a pénztár teljes rendben találtatott.

Kelt Katalinfalván, 1894. évi február hó 12-én.

(140—2.2)

A felügyelő bizottság — Der Aufsichtsrath:

Hollinger J. C. s. k.	Keksz N. s. k.	Hollinger Domonkos s. k.
-----------------------	----------------	--------------------------

TÁJÉKOZÁSUL!

A f. é. márczius hó 4-én tartandó országos szabadelvű gyűlés alkalmából Budapestre induló külön vonat kiállításánál felmerült nehézségek a következő újabb és részben megváltoztatott intézkedéseket tették szükségessé.

A különvonat az első ízben meghatározott időben, vagyis 3-án (szombaton) este 8 órakor indul Nagybecskerekéről.

Összes szállítóképessége mintegy 700 személyre terjed és pedig körülbelül 10 első, 20 második és 670 harmadik osztályú utasra.

Megjegyzendő hogy I. és II. osztályú utasoknak is csak oda és vissza adatnak ki jegyek.

A különvonat visszafelé csak Budapestről Nagyikindáig közlekedik és a menetárak is csak odáig szólnak.

A tovább utazók a rendes vonatokat használhatják, melyre külön jegyet váltanak.

A visszautazás nem mint eredetileg tervezve volt, még aznap történik, hanem indul a különvonat Budapestről 5-én (hétfőn) délután 5 órakor s Kikindára érkezik a rendes személyvonat előtt, úgy hogy az utazók mindkét irányban (Temesvár és Nagybecskerek felé) a rendes vonatokat használhatják.

A menetdíjak Budapestre és vissza Nagybecskerek-Begaparttól vagy bármely közbeeső állomástól:

III. oszt. 4 frt, II. oszt. 7 frt, I. osztály 12 frt.

Ujból felkérjük a t. utazókat, hogy megérkeztük után a pályaudvart el ne hagyják, mert a torontáliak a pályaudvar előtti téren fognak 12 és 1 óra között gyülekezni és onnan zászlók alatt a Váci-köruton és Andrássy-uton végig az iparsarnokba felvonulni.

Nagybecskerek, február 28-án.

A végrehajtó bizottság.

TALÉPŐK ÉS TALÉPŐK ÉS

A talépkészítés...

is csak...

A talépkészítés...

III. rész...

A talépkészítés...

A végrehajtó bizottság

Egy...
Félé...
Neg...
Egy...
Ple...
Nag...
hov...
szét...
tegy...
A...
am...
két...
És...
ma...
szé...
lan...
ro...
ven...
tán...
a...
mo...
me...
W...
vái...
roz...
féle...
hog...
szár...
ben...
oszt...
for...
erej...
tern...
egya...
hogy...
páb...
ven...
ge...
azu...
bo...
sági...
an...
sági...
sab...
stí...
a...
vez...
sz...
nek...
fel...
pol...
bék...
ring...
lág...
boko...
Hau...
ran...
öt...
órá...
egy...
Te...
Soh...
Mos...
add...
háro...